

כ"ז באלול תשע"א
26 בספטמבר 2011
תיק מס' 71071

פסק דין - שכר שעות ייעוץ לגרעין תורני

בעניין שבין

יועץ אחראי לקשרי חוץ - התובע

לבין

גרעין תורני - הנתבע

א. רקע עובדתי

התובע התבקש ע"י הנתבעת לסייע בקידום קשרי החוץ שלה. ההתקשרות נעשתה מול מנהל הגרעין, שהוא גם מייצגה של העמותה בתיק זה (לשם הנוחות בלבד, ייקרא המנהל להלן – הנתבע). בתחילה פברואר הוסכם ביניהם על תחילת העבודה. התובע עבד במהלך חודשים פברואר, מרץ ואפריל, עבור חודש פברואר שולם השכר שנדרש, ואילו עבור החודשים מרץ ואפריל, לא שולם השכר.

ב. טענות הצדדים ותביעותיהם.

הצדדים חלוקים לגבי מהותו המדויקת של ההסכם ביניהם: לטענת התובע, תוכן ההסכם מופיע במסמך בכתב ששלח לנתבע, על פיו יסייע התובע "בפיתוח המשאבים של הגרעין וסיוע בבנייה של תהליכים ובהבאת תרומות בין השאר: א. העסקה של כותבת הגשת בקשות לקרנות מהארץ ומחו"ל. ב. סיוע וקשר לפי האפשר עם נציגי העירייה. ג. סיוע בפיתוח אתר אינטרנט, שיווק ויחסי ציבור אינטרנטית." לטענת הנתבע, ההסכם בכתב כלל אינו מחייב. הנתבע, טוען שכלל לא קרא אותו ולא חתם עליו. לטענתו, המחייב הוא הסיכום בעל פה, על פיו התובע ידאג לכותבת קרנות שתגיש בכל חודש החל מהחודש הראשון בין 4-6 הגשות לקרנות. שני הצדדים מסכימים שעל העבודה בשלושת החודשים הראשונים נקבע תעריף של 100 ₪ לשעה לא כולל מע"מ, עד סה"כ 30 שעות בחודש.

בפועל שילם הנתבע לתובע את התשלום עבור חודש פברואר, וסרב לשלם את התשלום עבור חודשים מרץ ואפריל בטענה שלא נעשתה העבודה עליה סוכם, והשעות הוקדשו לדברים עליהם לא סוכם כלל. בסוף חודש מרץ הופסקה עבודתו של התובע.

התביעה היא על הסכומים הבאים:

2784 ₪ עבור חודש מרץ.

3132 ₪ עבור חודש אפריל (כולל שעות עבודה והוצאות אחרות).

סך הכל 5,916 ₪ כולל מע"מ.

בנוסף פיצויים בגין ביטול זמן ועגמת נפש.

בנוסף - 200 ₪ אגרת בית הדין

מנגד טוען הנתבע כי עליו לשלם רק את הסכומים הבאים:

1100 ₪ תשלום על העיתון האינטרנטי באנגלית.

350 ₪ עבור פגישות שונות.

800 ₪ תשלום עבור שעות תרגום.

סה"כ 2250 ₪ + מע"מ.

מסכום זה יש לטענתו לקזז את הסכום ששולם עבור חודש פברואר – 2600 ₪ + מע"מ. כיוון ששולם למרות שלא בוצעה העבודה המצופה. כך שבפועל, לטענתו, אין הוא חייב לשלם כלל, ואף מגיע לו החזר.

לפנים משורת הדין הנתבעים מוכנים להוסיף לשלם גם את הסכומים הבאים:

1000 ₪ + מע"מ על בקשות לקרנות שנכתבו באנגלית, ובתנאי שיקבלו את כרטיסי הפרוייקט, ואת רשימת הקרנות שהיו אמורות לקבל אל הכרטיסים.

1700 ₪ + מע"מ תשלום עבור רשימת הקרנות ובלבד שנעשתה רק עבור הנתבעים, או שיצוין ע"י התובע מה אחוז העבודה שנעשתה ע"י התובע עבורם.

ג. נקודות לדיון:

1. נאמנות מעסיק לטעון שהעבודה לא נעשתה בהתאם לסיכומים
2. תוקפו של ההסכם הכתוב שלא נחתם
3. תביעה להחזר שכר ששולם מתוך אמון שהתערער לאחר מכן
4. תשלום עבור שעות עבודה הממומנים גם על ידי אחר

5. מעמדו של התובע.

ד. נאמנות מעסיק לטעון שהעבודה לא נעשתה בהתאם לסיכומים

במקרה שלפנינו, הנתבע מקבל את הדיווח של התובע על סך שעות העבודה שנעשתה עבור הגרעין כאמין, אלא שלטענתו שעות אלו לא נוצלו לשם העבודות אותן התחייב לעשות: עבודות שהתחייב לעשות לא נעשו, ובמקומן נעשו עבודות אותן לא היה עליו לעשות. ביחס לרשימת הקרנות, הוא טוען שהרשימה גובשה עבור גורמים נוספים.

התובע, לעומת זאת, טוען ששעות העבודה נוצלו כראוי בהתאם לסיכום ביניהם. לכאורה במקרה זה ידו של התובע על העליונה, שהרי שנינו במשנה במסכת בבא מציעא (קיא ע"א): "שכיר בזמנו נשבע ונוטל", וכן נפסק להלכה ברמב"ם (הלכות שכירות פרק יא הלכה ו) ובשולחן ערוך (ח"מ פט סעיף ב). נאמנותו זו של השכיר בשבועה הינה תקנת חכמים "מפני שבעל הבית טרוד בפועליו וזה השכיר נושא נפשו לזה" (רמב"ם שם). אולם כתב בערוך השולחן (סימן פט סעיף ה) שתקנה זו לא נאמרה כאשר המחלוקת בין הצדדים היא על איכות העבודה:

ואם ההכחשה בין הבעה"ב והשכיר הוא בעצם המלאכה כגון שבעה"ב אומר לא עשית המלאכה כמה שהוצרכת או קילקלת אותה או התניתי עמך לעשות כך ולא קיימת תנאך והשכיר מכחישו אין זה בתקנתא דשכיר שתקנו רבנן והם ככל הטענות ותביעות שבין אדם לחבירו והמוחזק נשבע היסת ונפטר [נ"ל]:

על פי דברי ערוך השולחן, כאשר יש מחלוקת בין הצדדים בשאלה האם עבודתו של השכיר נעשתה בהתאם לסיכומים ביניהם, יהיה נטל הראיה על התובע.

אלא שבמקרה שלפנינו קיים היבט נוסף, לאור טענתו של התובע שהנתבע הסכים לסמוך עליו בכל מה שנוגע לדיווחי השעות.

בעניין זה כתב הרשב"א בתשובה: (שו"ת הרשב"א המיוחסות לרמב"ן סימן עז) שכל הסומך על נאמנות של אחרים, הלא הוא גומר בדעתו להתחייב בכל מה שיאמר מי שהאמין על עצמו.

על פי דברים אלו פסק ביה"ד לממונות בירושלים: (פסקי דין - ירושלים דיני ממונות ובירור יוחסין ח עמוד קצח):

ואע"פ שבמאמינו יכול לחזור בו, בפועל הרי הוא מתחייב לפי תנאי העבודה אפילו בלא קנין מיד שהתחילה בעבודתה, ואין הוא יכול לחזור בו מהסכם זה. והא דאיתא בשו"ע סי' פט סעי' ד בעל הבית אומר שתים קצצי לך והשכיר אומר שלושה קצצת לי המוציא מחבירו עליו הראיה וכו' הרי בעה"ב נשבע בנקיטת חפץ. ע"כ. כל זה אם לא היה "מאמינו" בתחילת העבודה, אבל בגוונא שבהסכם העבודה היה "שמאמינו", בזה לא איירי השו"ע.

וא"כ בנד"ד שבהסכם העבודה הראשון היה שהיא תמסור את מספר השעות והוא ישלם לה לפי מה שתמסור, ודאי יש לחייבו בכל שעות העבודה שתובעת.

אילו היה מוסכם שיש הסכם בו האמין הנתבע את התובע, היה על בית הדין לקבל את טענת התובע. אולם, כפי שיתבאר להלן, במקרה שלפנינו לא היה הסכם עבודה תקף הנותן נאמנות לתובע ביחס לדיווחי השעות אותן הוא מעביר לנתבע, וממילא חוזרים אנו לדברי ערוך השולחן שבמקרה מחלוקת בין הצדדים בעניין עצם הראיה – ידו של המוחזק על העליונה.

לסיכום, במקום בו יש אי הסכמה האם העבודה בוצעה על פי הנדרש בהסכם, אין לתת לתובע נאמנות מלאה.

ה. תוקפו של ההסכם הכתוב שלא נחתם

בתאריך 13/2/11 שלח התובע הסכם לנתבע בו נאמר בין השאר כי התובע ימציא בסוף כל חודש ריכוז שעות וטבלת מעקב אחר העבודה שבוצעה, ועל סמך ריכוז שעות אלו ישלם הנתבע סכום של 100 ₪ לשעה + מע"מ עבור שלושת החודשים הראשונים, כאשר קיימת הסכמה מראש לתקרה של 30 שעות עבודה בחודש.

על פי זה אכן הנתבע האמין את התובע במה שנוגע לדיווחי השעות. אלא שהסכם זה לא נחתם, זאת למרות שבתכתובת דוא"ל ששלח התובע בתאריך הנ"ל הוא כותב: "באם סיכום זה מקובל, אודה על החתמתו, סריקה והחזרה אלי"

לטענת התובע, אף שההסכם לא נחתם, העובדה שקיבל תשלום בחודש מרץ, עבור העבודה שנעשתה בחודש פברואר בהתאם לריכוז השעות ששלח, מעידה על כך שהנתבע הסכים "לקיום ההתחייבויות ולשיטת החיוב המבוססת על העברת ריכוז שעות העבודה שבוצעו עבור הנתבעת."

הנתבע טוען כאמור, כי המסמך שצרף התובע נשלח חד צדדית וכלל לא דנו עליו, והוא אישית אפילו לא קרא אותו.
בעניין תוקפו של ההסכם בכתב יש לקבל את טענת הנתבע.

ואמנם בשולחן ערוך חושן משפט סימן מה סעיף ג נפסק:
הודאה בחתם ידו, והשטר בגופן של עובדי כוכבים, והדבר ברור שאינו יודע לקרות, ויש עדים שחתם עד שלא קראו, מ"מ מתחייב הוא בכל מה שכתוב בו.

וכתב הסמ"ע (שם ס"ק ה) בטעם הדבר:
כיון שלא חשש לקרותו וסמך על הסופר, שכל הסומך על נאמנות של אחרים, הוא גומר בדעתו להתחייב בכל מה שיאמר מי שהאמין על עצמו.

אך כל זה כאשר חתם על השטר, שבעצם חתימתו מגלה דעתו שסומך על הסופר, אך בנידון דידן שלא חתם, אף שהתובע ביקש ממנו לעשות זאת, אין כל ראיה שהסכים לכתוב בשטר.
אמנם התובע שילם על העבודה שנעשתה בחודש פברואר על סמך הדיווחים שהעביר התובע, אך היה זה לאחר למעלה מחודש של עבודה. עד לרגע התשלום לא היתה אפוא לתובע כל אינדיקציה לכך שהנתבע מסכים לשיטת החיוב הזו, וממילא העבודה שנעשתה עד אותו זמן לא נעשתה על סמך ההנחה כי הנתבע נותן נאמנות לתובע. בכך שונה המקרה שלפנינו מן המקרה שנדון בבית הדין לממונות בירושלים ואשר הובא לעיל, שם התחיל הפועל לעבוד על סמך התחייבותו של המעסיק לקבל את דיווחי השעות שלו ולסמוך עליהם. בנידון שלפנינו, לעומת זאת, לא ניתן לראות את תחילת העבודה של התובע כמי שנעשתה על סמך ההסכם הכתוב.

אכן, גם הנתבע מודה שהיה סיכום בעל פה בין הצדדים על פיו ישלם הנתבע שכר של 100 ₪ לשעה עד שלושים שעות בחודש עבור כותבת קרנות, ומכאן שנתן נאמנות לגבי הדיווח על מספר השעות, ואף בפני בית הדין אמר שאין הוא חושד בכך שדיווחי השעות שקריים, אך מכל מקום אין בכלל הסכם זה נתינת נאמנות לתובע בכל מקרה של מחלוקת האם שעות העבודה נוצלו בהתאם להסכם.

לסיכום, ההסכם שבכתב אינו מחייב את הנתבע. על פי הסיכום בעל פה נתן הנתבע נאמנות לתובע בנוגע לדיווח על מספר השעות שעבד, אך לא בנוגע לשאלה האם השעות נוצלו בהתאם להסכם.

ו. תביעה להחזר שכר ששולם מתוך אמון שהתערער לאחר מכן

עבור העבודה בחודש פברואר שילם הנתבע 2600 ₪ + מע"מ, בהתאם לדו"ח שהעביר התובע. הדו"ח כלל בין השאר 17 שעות עבודה בגין הכנת רשימת קרנות, ועבודות נוספות שרובן נעשו בחודש פברואר ומיעוטן עוד בחודש ינואר, כמפורט במסמכים שצורפו לכתב התביעה וההגנה.

עם החיוב הראשון קיבל הנתבע רשימה ארוכה של קרנות. לטענתו, כבר אז העלה תהיות לגבי אופי העבודה משום, שלא דובר על הכנת רשימת קרנות. על תהיות אלו השיב התובע כי לשם הגשת בקשות התמיכה מן הקרנות יש להכין קודם כל רשימות. בדיון בבית הדין הודה הנתבע כי שוכנע שרק מחודש מרץ תתחיל הגשה של בקשה לקרנות, ועל כן שילם על שעות העבודה בחודשים ינואר פברואר אף שידע שבחודשים אלו לא הוגשו 4 – 6 בקשות לקרנות, כפי שנקבע, לטענתו, בהסכם בעל פה.

בהסבר העובדה ששילם עבור חודש פברואר כתב הנתבע בכתב ההגנה, "מתוך תמימות ואמון שילמנו בגין עבודה שמתברר לאחר מעשה שלא נעשתה". עתה, טוען הנתבע, התערער האמון ועל כן הוא מתנה את התשלום עבור 17 שעות העבודה הנ"ל בשני תנאים: א. שיקבלו את רשימת הקרנות וכרטיסי הפרויקטים. (הכוונה לכרטיסי הפרויקטים המתאימים לכל קרן). ב. שתהיה הודעה מפיו של התובע שרשימת הקרנות נעשתה רק עבורם.

בעניין זה דין טענתו של הנתבע להדחות.

כפי שהזכרנו לעיל, גם עתה, משהתערער האמון בין הצדדים אין הנתבע טוען כי מספר השעות עליהן דיווח התובע הוא שקרי. טענתו היא כי השעות נוצלו שלא על פי ההסכם ביניהם. בחשבון חודש פברואר קיבל הנתבע פירוט של אופן ניצול השעות ובסופו של דבר שילם על השעות הללו על פי הפירוט שקיבל. יש בעצם התשלום אחת מן השניים: או הודאה שהפירוט תואם את ההסכם ביניהם, או מחילה והסכמה לשלם אף שאין התאמה בין ההסכם לבין אופן ניצול השעות. בין כך ובין כך אינו יכול לחזור בו. ויש לדמות זאת למה שנפסק להלכה בנוגע לטענת "טעיתי" שטוען אדם ששילם, שנחשבת טענה גרועה משום שחזקה שאדם בודק היטב לפני שמשלם. (עי' שולחן ערוך חו"מ סימן קכו סעיף יג, וערוך השולחן שם סעיף טו).

בכך גם נדחית טענתו של הנתבע להחזר התשלום ששילם עבור הגשת הבקשה לקרן 2. אכן הבקשה לא הוגשה אך בפירוט השעות לא מוזכרת הגשה אלא קריאת חומר להגשה לקרן 2 והכנות לקרן 2, ועל כן, כאמור, הסכים הנתבע לשלם.

ועיין גם בפתחי חושן שכירות פרק י סעיף ט אודות פועל המתרשל במלאכתו וגורם הפסד לבעל הבית, שבעל הבית יכול לסלקו לאחר שהתרה בו ולא הועיל, שכתב שם באות כד :
וכל זה לעניין לסלקו מכאן ולהבא, אבל משכרו על העבר נראה שאין יכול לפחות, אא"כ גרם לו הפסד בדבר שיכול לתבעו על כך.

גם ביחס לקבלן, אשר ביצע עבודה פגומה, אך שניתן לתקנה ולא גרמה לנזק בלתי הפיך, אין הדבר פוטר את המעסיק מחובת תשלום, אלא רק מקנה זכות להפחתת השכר בשיעור של עלות התיקון.

וכך פסק להלכה רמ"א (שולחן ערוך חושן משפט סימן שו סעיף ח) ביחס לאדם שנשכר לכתוב ספר תורה, ונמצאו בו טעויות :

הנותן מעות לחבירו לכתוב לו ס"ת ונמצא בו טעות, וצריך לשכור אחר שיגיה אותו, אם הם טעויות שדרך סופרים לטעות, אין הסופר חייב כלום. אבל אם טעה כל כך שאין דרך לטעות, חייב.

הרי שגם כאשר מדובר בטעויות שאין דרך הסופר לטעות, אין הסופר מפסיד את כל שכרו ויש רק לנכות משכרו את עלות התיקון. במקרה שלפנינו לא הביא הנתבע ראיות על עלות התיקון ומסתבר שמדובר בתיקונים שניתן לבצעם בקלות בלא כל עלות.

זאת ועוד, כפי שיתבאר לקמן, גם אם נכון חששו של הנתבע כי רשימת הקרנות שקיבל הוכנה גם עבור אחרים, אין זה בהכרח פוטר אותו מתשלום מלא עבור אותן שעות.

לסיכום, אין מקום לקבל החזר של סכומים ששולמו, וגם אם היו עבודות פגומות, אין הדבר פוטר את הנתבע מתשלום שכר העבודה.

2. תשלום עבור שעות עבודה הממומנות גם על ידי אחר

ביחס למלמד כתב הרמ"א (שולחן ערוך חושן משפט סימן שלג סעיף ה) :

”ואסור לעשות מלאכתו עם הלמוד”

ובבאור הגר"א שם (ס"ק כט) כתב שמקור הדברים הוא בתוספתא:
כמ"ש בתוספת והביאו הרי"ף והרא"ש פ"ה המושיב חבירו למחצית שכר בחנות אם
הוא אומן לא יעסוק באומנתו מפני שאין עיניו על החנות

מן הדברים משמע שהאיסור הוא משום שהעבודה האחרת פוגעת בעבודתו של בעל הבית.
ומכאן שאם אין ניגוד בין שתי העבודות, וכל שכן שאם מדובר בעבודה אחת ששני בעלי בתים
נהנים ממנה ואין הנאתו של האחד פוגעת בשני, אין מניעה שהפועל יקבל שכר משניהם עבור
אותה מלאכה.

נראה להביא ראיה לכך ממה שדנו האחרונים במי שנשכר לומר קדיש עבור אחד, האם יכול
להשכיר עצמו לומר קדיש גם עבור אחר, דהיינו שאותו קדיש יעלה לשניהם, ויקבל תשלום
משניהם.

ע' בענין זה בפתחי חושן (פרק ז אות לא) שהביא משו"ת דובב מישרים (ח"ב סימן טו) שרשאי
להשכיר עצמו לשניים, ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ג סימן קמד) חלק וכתב שהיות שיתכן ויש
יתרון לומר בשביל כל אחד ואחד הרי שלכתחילה יודיע לשוכר השני שכבר נשכר, אבל בדיעבד
אינו חייב להחזיר את השכירות.

הרי שגם המנחת יצחק דן לאסור לכתחילה משום שיתכן ויש בזה פגיעה במשלמים הראשונים,
אבל אם ברור שאין בזה פגיעה – אין מניעה שישכיר עצמו לשניים.

במקרה שלפנינו לא טוען הנתבע שהעברת הרשימה גם לגופים אחרים פוגעת בו. זאת ועוד,
הנתבע יודע שהתובע עובד עבור מספר גופים, והיה עליו להעלות על דעתו את האפשרות
שעושה שימוש באותן רשימות עבור מספר גופים, ואם רצה למנוע זאת היה עליו להתנות
מראש, ומשלא עשה כן אינו יכול לטעון שאינו מסכים, ובמיוחד שכבר שילם בלא להתנות את
התשלום בהצהרה שהרשימות נעשו רק עבורו.

על כן אף אם צודק הנתבע בחששו שהרשימות שימשו עבור גופים נוספים (טענה שכשלעצמה
לא הוכחה כלל), אין בכך בכדי לאפשר לו לתבוע חזרה את התשלום ששילם לתובע עבור שעות
הכנת הרשימה.

**לסיכום, גם אם העבודה נעשתה עבור גופים נוספים במקביל, אין הדבר פוטר את הנתבע
מתשלום מלא.**

ח. מעמדו של התובע

במהלך הדיון טען התובע כי הוא משמש רק צינור להעברת הכסף לעובדות, ובעצם הנתבע הוא המעסיק של העובדות.

אין לקבל טענה זו. החוזה אותו צירף התובע הוא בין הנתבע לבינו, וגם הסיכומים בעל פה היו עם התובע ולא עם העובדות. זאת ועוד, הסכום אותו נדרש הנתבע לשלם עבור כל שעת עבודה עולה באופן משמעותי על הסכום שמעביר התובע לעובדות עבור כל שעת עבודה, ומכאן שהתובע אינו צינור בלבד.

על כן, מבחינתו של הנתבע, התובע הוא האחראי, ועל כן רשאי הנתבע להפנות אליו את טענותיו על אי עמידה בהסכם. העובדה שהוא כבר שילם לעובדות, אין בה, כשלעצמה בכדי לחייב את הנתבע לשלם עבור שעות עבודה שנוצלו שלא על פי ההסכם.

לאור כל האמור, פסק הדין יעסוק מעתה בהתייחסות ספציפית לכל שעת עבודה נתבעת. הנחות היסוד הן שתובע אינו נאמן באופן מוחלט על טענותיו. עם זאת, לאחר ביצוע עבודה לפי שעות, לא ניתן להתנער מחיוב התשלום בשל איכות גרועה של העבודה.

ט. התייחסות מפורטת לחיובי השעות.

תשלום עבור חודש מרץ

פירוט העבודה בחודש מרץ הוא לפי הפירוט הבא:

5 שעות – דף פרויקט 1.

ביחס לעבודה זו לא טען הנתבע כי היא אינה כלולה בהסכם שביניהם. נהפוך הוא, ההתכתבות במייל בין הנתבע לבין העובדת הכלולה בנספחים שצירף התובע, מעידה כאלף עדים על כך שהנתבע ידע שהעובדת עוסקת בהכנת דף זה.

היות שהתשלום נקבע על פי שעות עבודה, והיות שהנתבע נתן לתובע נאמנות ביחס למספר השעות עליהן הוא מדווח, והיות ששעות העבודה הללו נוצלו למטרה הכלולה בהסכם שביניהם, חייב הנתבע לשלם עבור אותן שעות שנעשו.

5 שעות – דף פרויקט 2

האמור לעיל לגבי פרויקט 1 נכון גם לגבי פרויקט 2, ולכן גם כאן, נדחית טענתו של הנתבע.

8 שעות ניוזלטר

מההתכתבות בין הצדדים עולה שהיתה הסכמה על ניוזלטר בעברית ובאנגלית. המחלוקת ביניהם היא על תשלום עבור עיצוב הניוזלטר בעברית. מכאן שהנתבע ראה את הכנת הניוזלטר ככלולה בהסכם בין הצדדים ועל כן עליו לשלם על השעות שהשקיעה נטלי בהכנתו.

6 שעות הגשת פרויקט 3 לקרן 1

הנתבע מודה שעבודה זו נעשתה ואף בעצמו הגיש לבית הדין את המסמך שהוגש לקרן 1, אלא שהוא אינו מוכן לשלם על כך בגלל טעויות. בעניין זה דין טענתו של הנתבע להדחות: הנתבע לא הביא ראיות לנוק בלתי הפיך שנגרם לו כתוצאה מהטעויות שנמצאו בבקשה. מסתבר לקבל את טענתו של התובע שמדובר בטעות הניתנת לתיקון בקלות והיא לא גרמה לנוק בלתי הפיך לנתבע, והרי זה דומה לפסק הרמ"א (שולחן ערוך חושן משפט סימן שו סעיף ח) שהבאנו לעיל.

אכן, כפי שעולה מדברי הרמ"א הללו על התובע לשאת בעלות התיקון, ועל כן על התובע להעביר לנתבע נוסח מוגה מטעויות של הבקשה.

על הנתבע לשלם אפוא על 24 שעות עבודה בחודש מרץ. סה"כ 2,400 ₪ + מע"מ = 2,784 ₪. 696 ₪ (600 ₪ + מע"מ) מסכום זה מותנים בכך שהתובע יעביר לנתבע נוסח מוגה מטעויות של הבקשה של פרויקט 3 לקרן 1.

תשלום עבור חודש אפריל

1 שעה: תיקונים ניוזלטר

כאמור לעיל היתה על כך הסכמה וע"כ על הנתבע לשלם זאת.

2 שעות: בדיקת חשבונות + פתיחת חשבון

לטענת הנתבע זו עבודה שהתובע כלל לא התבקש לעשות. כאמור לעיל, נטל הראיה בעניין זה מוטל על התובע והוא לא הוכיח שאכן זו עבודה עליה סוכם. יתירה מזו, הוא בעצמו לא ידע בוודאות מה נעשה בשעות אלו והעלה שתי אפשרויות. על כן פטור הנתבע מלשלם על שעות אלו.

2 שעות: ארגון חומר של האתר בעברית, 3 שעות: עריכת חומר לאתר בעברית + אנגלית

Eretz Hemdah - Gazit
Mishpat VeHalacha Beisrael
Rabbinical Courts

ארץ חמדה - גזית
משפט והלכה בישראל
רשת בתי דין

גם כאן טוען הנתבע שמדובר בעבודה שהתובע כלל לא התבקש לעשות, היות שיש להם כבר אתר בעברית ובאנגלית. כנגד זה טען התובע שאין מדובר בהקמת אתר אלא בלמידת האתר הקיים. הסבר זה נראה דחוק שהרי בדו"ח השעות נאמר: "ארגון חומר..." "עריכת חומר...", ובכל אופן לא הביא ראיה לכך ששעות העבודה הללו נוצלו בהתאם לסיכום ביניהם. על כן פטור הנתבע מלשלם על שעות אלו.

על הנתבע לשלם אפוא על שעת עבודה אחת בחודש אפריל. סה"כ 100 ₪ + מע"מ = 116 ₪

י. תשלום הוצאות נוספות של התובע

1100 ₪ + מע"מ - הפקת ניוזלטר באנגלית

בענין זה קיימת הסכמה של הנתבע כי עליו לשלם.

600 ₪ + מע"מ - ניוזלטר בעברית

בעניין זה לא טוען הנתבע שמדובר בעבודה מיותרת, אלא שהובטח לו שיהיה בחינם. מן ההתכתבות במייל שצירף הנתבע עולה כי התובע הודה שאכן הבטיח שיהיה בחינם אך הבטחה זו לא התייחסה לסגנון הניוזלטר שהנתבע העביר אליו בפועל.

היות שבסופו של דבר נהנה הנתבע מהניוזלטר, אף שסבר שזה בחינם, עליו לשלם תשלום חלקי. יש לדמות זאת למובא במסכת בבא קמא קיב ע"א אודות יתומים ששחטו בהמה לאכילה מתוך מחשבה מוטעית שמדובר בבהמה שירשו מאביהם, ואח"כ התברר שמדובר בבהמה שאולה. בעניין זה פסק השולחן ערוך (חושן משפט סימן שמא סעיף ד)

חשבו שהיא של אביהם, וטבחוה ואכלוה, משלמים דמי בשר בזול, שהוא שני שלישים,

ובטעם הדבר כתב הסמ"ע שם ס"ק י:

דיכולין לומר אם ידענו שאינה של אבינו לא היינו אוכלים בשר, אבל שני שלישים משלמין, שכן דרך בני אדם לקנות בשר בזול ולאכול אף אם בלא"ה לא היו אוכלין בשר:

ומכאן נלמד שכשמדובר בהנאה שסבר שהיא בחינם והתברר שעליו לשלם – משלם שני שלישי, ובמיוחד שכאמור, הודה התובע שהיה מוכן לעשות בחינם אם היה מדובר בניוזלטר שעלותו נמוכה יותר.

על כן ישלם הנתבע 400 ₪ + מע"מ, עבור סעיף זה.

משרד ראשי: רח' ברוריה 2 / פינת ר' חייא Main Office: 2 Brurya St. corner of Rav Chiya St.

ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem עמותת רשומה מס' 580282515 עמור 11 מתוך 13
טל' 02-5371485 פקס 02-5379626 Fax 02-5371485 Tel 02-5379626 Fax 02-5371485
beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family Chicago, Illinois

200 ₪ + מע"מ - תיקוני ערב פסח

על פי דברי התובע מדובר בתשלום על תיקון הגרסה העברית והאנגלית של הניוזלטר (3 שעות עבודה שעות לילה), והתקבל לכך אישור טלפוני מראש של הנתבע. התובע לא הביא ראיה לדבריו, והנתבע מכחיש זאת. על פי דברי ערוך השולחן שהבאנו לעיל, יש לחייב את הנתבע להשבע שבועת היסת על טענתו, אולם כידוע בתי הדין כיום אינם מחייבים שבועה, ונוהגים במקרים רבים, על דרך הפשרה, לחייב את המחויב שבועה בשליש כתחליף לשבועה. היות שהצדדים הסמיכו את בית הדין לפשר ביניהם, מחייב בית הדין את הנתבע בתשלום של כשליש עבור סעיף זה – סה"כ 70 ₪ + מע"מ

העברת כל החומר לנתבע

על פי דברי התובע הוא העביר לנתבע את כל החומר עליו עבד במסגרת שעות עבודתו עבור הגרעין. הנתבע לא הכחיש זאת. על כן אין התובע מחויב להעביר חומר נוסף, פרט לנוסח מוגה מטעויות של הבקשה של פרויקט 3 לקרן 1 – כאמור לעיל.

סיכום הסכומים לתשלום:

לאור האמור לעיל על הנתבע לשלם את הסכומים הבאים:

עבור חודש מרץ: סה"כ 2,400 ₪ + מע"מ = 2,784 ₪

עבור חודש אפריל: סה"כ 100 ₪ + מע"מ = 116 ₪

עבור הוצאות נוספות: סה"כ 1570 ₪ + מע"מ = 1,821 ₪

סך הכל: 4,721 ₪ כולל מע"מ

יא. פיצויים

לגבי התביעה לפיצויים בגין אובדן זמן ועוגמת נפש. על פי ההלכה בד"כ אין מקום לפיצויים עבור הוצאות שנגרמו לשם גביית החוב, אלא א"כ מדובר במקרים בהם הנתבע מתחמק מלשלם בתואנות שווא. זה לא המקרה שלפנינו ועל כן גם תביעה זו נדחית.

לגבי תשלום ריבית: גם כאן, על פי ההלכה אין תשלום ריבית אוטומטית אלא אם כן בית הדין רואה מקום לקנוס את הנתבע מחמת שהתחמק בתואנות שווא. זהו לא המקרה שלפנינו, ומה

עוד שהזמן שחלף מאז ביצוע העבודה ועד נתינת פסק דין זה הוא קצר יחסית. על כן גם תביעה זו נדחית.
בהוצאות בית הדין יישאו שני הצדדים בשווה. הנתבע ישלם לתובע 100 ₪ - חלקו בהוצאות אלו.

החלטה :

1. הנתבע ישלם לתובע סך של 4,821 ₪ עד לתאריך כ"ז בתשרי תשע"ב, 25 באוקטובר 2011.
2. עד לתאריך הנ"ל יעביר התובע לנתבע מסמך מוגה מטעויות של בקשה של פרויקט 3 לקרן 1.
3. אם לא יועבר מסמך כנ"ל, יוכל הגרעין התורני להפחית מהסכום שחויב בו בסעיף 1 סך של 696 ₪.
4. פסק הדין ניתן ביום כ"ז אלול תשע"א, 26 בספטמבר 2011.

הרב שלמה אישון